

Annie Besant

Esoterisme, Semi-Esoterisme & Pseudo-Esoterisme

VisdomsNettet
www.visdomsnettet.dk

ESOTERISME SEMI-ESOTERISME & PSEUDO-ESOTERISME

Annie Besant

VisdomsNettet
www.visdomsnettet.dk

Esoterisme Semi-esoterisme & Pseudo-esoterisme

Af Annie Besant
Fra *Occultism, Semi-Occultism and Pseudo-Occultism*

(Oversættelse: Thora Lund Mollerup & Erik Ansvang)

Emnet i artiklen er hentet fra den indiske historie, men det er ikke historien om de ydre begivenheder i nationen. Det er historien om den indiske *tænkemåde*, som er af den største interesse for de, der studerer åndsvidenskab. Og fordi historien konstant gentager sig, kan en undersøgelse samtidig afsløre informationer, der er relevante for nutiden. Det er vigtigt at overveje, hvad der er relevant at definere – også selv om definitionerne kan være en smule vanskelige. Først kan man overveje, hvad esoterisme i det hele taget er. Men hvad er så semi-esoterisme? Og for det tredje – hvad er så de udvækster, der vokser frem af de to andre, og som ofte er de mest markante og udbredte, når spørgsmål om *sand esoterisme* viser sig i verden?

Det er en meget almindelig fejltagelse, der begås af mange mennesker, når de tror, at åndelige kræfter rummer egenskaber, som de elsker at kalde "upraktiske", og man kan hele tiden mærke, at det er en holdning, der tages for givet uden eftertanke. Hvis en nation eksempelvis vil begynde at udvikle sig på grundlag af et åndeligt ideal, eller hvis et menneske dedikerer sig til et åndeligt liv, så vil både nationen og mennesket sandsynligvis blive betragtet som useriøs, for det forventes, at man følger en mere objektiv og synlig retning i livet. Og man mener, at det menneske, der vælger en åndelig kurs i livet, vil være tilbøjelig til at miste meget af det, der kaldes "den praktiske værdi" i verden. Det er en fejltagtig opfattelse af livet, og det er en fejltagelse, der er meget alvorlig.

Åndelige energier

Aktivering af åndelige kræfter – dvs. frigivelse af energier på de åndelige planer – har langt større effekt på både det enkelte menneske og på nationen, end det er muligt at skabe ved hjælp af energier, der aktiveres på lavere planer. Når en åndelig energi aktiveres, påvirker det samtidig alle de lavere planer, og derfor medvirker det til aktivering af energier, der sikrer omfattende virkninger i forhold til styrken i den åndelige kraft. Derfor viser historien – og det kan dokumenteres ved nærmere undersøgelse – at hvis åndelige kræfter slippes løs i nationens intellektuelle liv, så vil det skabe en enorm energimæssig påvirkning af nationens følelsesliv, som udvikler sig i nye retninger. Selv på det laveste plan vil alle de fysiske resultater være langt ud over det, der kan opnås ved hjælp af energier, der kun aktiveres på det fysiske plan, og som tilsyneladende er årsag til bestemte resultater. Det er et princip – en naturlov – som det er vigtigt at huske i det følgende. Hver kraft, der aktiveres på højere planer, passerer ned gennem de lavere, hvor de påvirker og skaber resultater, der er proportionale med den kraft, der udsendes. Derfor er det et meget begrænset syn på menneskets liv og menneskehedens aktiviteter, hvis dedikation til et åndeligt liv og udviklingen af det enkelte menneske på de åndelige planer, ikke betragtes som et enormt supplement til de kræfter, der skaber udvikling og fremskridt på Jorden, for åndeligt arbejde får verden til at stige op ad evolutionens store stige.

Men der er et andet princip, som også skal huskes i undersøgelsen. Når energi aktiveres på ethvert bevidsthedsplan, vil karakteren af de resultater, der skabes af de frigjorte kræfter, variere afhængig af de mennesker, der udnytter energien efter kræfternes aktivering. Åndsvidenskaben har ofte understreget, at energier på naturens forskellige bevidsthedsplaner ikke kan betragtes som hverken gode eller dårlige. Energi er energi. Hvis man betragter energierne som gode eller onde, rigtige eller forkerte, moralske eller umoralske, er det fordi man forbinder energierne med de resultater, der skabes af de mennesker, som bruger energierne. En kraftfuld åndelig energi fra de åndelige planer medfører modstand på de lavere

eksistensplaner, og de energier, der er frigivet på hvert eksistensplan, kan modtages og bruges af enkeltpersoner til det, der kaldes enten godt eller ondt. Godt eller ondt afhænger af, hvordan det enkelte menneske bruger energierne – eller den del af energierne, som det er i stand til at kontrollere. Energierne kan bruges til hjælp for menneskeheden, hvis de betragtes som guddommelige energier, der skal bruges til guddommelige formål, eller man kan forsøge at bruge dem til egoistiske formål uden hensyn til deres guddommelige natur og åndelige formål.

Hvad er esoterisme?

Esoterisme er et ord, der er brugt og misbrugt på de mest mærkelige måder. H.P. Blavatsky definerede engang ordet som *"studiet af naturens tankesind"*, og med ordet *"tankesind"*, mente hun *"det universelle tankesind"*, *"det guddommelige sind"* eller studiet af *"det guddommelige arbejde i Universet"*. Dvs. studiet af de mange energier, der strømmer fra det åndelige center og udfolder sig aktivt i verden omkring mennesket. Det er studiet af Universets *livsside* – den side, hvorfra alt udtænkes og alt udformes. Det er som at gennemskue den illusoriske forside og se den virkelighed, der besjæler den. Det er et studie, der er nødvendigt i relation til alle fænomener. Det medfører, at man holder op med at være totalt blændet af de ydre former, som mennesket bevæger sig rundt i, og som det konstant bliver vildledt af. Det svarer til at lave et hul i mayas¹ slør og i stedet opfatte virkeligheden – det ene liv, den ene kraft, der er i alt, og som beliver alle former. Man kan derfor sige, at ægte esoterisme i ordets egentlige betydning, er identisk med den vision, der tales om i Bhagavad-Gita, hvor Sri Krishna erklærer, at *"den, der ser mig, at er Den Ene, der er i alt, og alt, der er i mig"*.

¹ Maya er identifikation med det ydre – dvs. med legemerne (mentallegeme, astrallegeme og det fysisk-æteriske legeme) i stedet for med det, mennesket i virkeligheden er – sjælen, der bruger legemerne som redskaber. Maya betyder derfor "illusion" eller "uvirkeligt".

Hvis man forstår alt, hvad der menes med ordene, må det nødvendigvis betyde udvikling af de højeste åndelige evner, for kun ved at blive ånden, kan man lære ånden at kende. Man taler hele tiden om at bevise det ene eller det andet – også åndelige begreber. Men det er kun muligt at bevise ånden ved at blive ånden. Der er heller ingen beviser på intellektet. Der er ingen beviser på følelserne. Der er ingen bevis for sanserne, for de kan først bevises, når man relaterer dem til åndens virkelighed. Der er intet inden for disse områder, der kan bevises, uanset om det drejer sig om sansning, følelser eller tanker. Der er højst tale om hypoteser, som er et billede på sandheden, eller en analogi, der kan lede den studerende på rette vej, men beviser kan det aldrig være. Det er beskrevet udtrykkeligt i en af de anerkendte indiske hellige skrifter, og det er gentaget igen og igen i andre skrifter overalt i verden, at der i den virkelige betydning af ordet ikke findes bevis på guddommelighed undtagen via erkendelse af ånden, for kun ånden er beslægtet med det guddommelige, og det, som ånden selv er i stand til at erkende, er den i stand til at kontakte.

Ægte esoterisme

Hvis ægte esoterisme er defineret på den måde, vil man være klar over, at ingen forstår ordets fulde betydning, undtagen en esoteriker med en åndelig natur, der er fuldt udviklet og aktiv. I de næste skridt i studiet af emnet skulle det derfor være muligt at adskille den sande esoterisme fra meget af det, der både i fortiden og nutiden kaldes ved samme navn – både hos fortidens lærere og de, der underviser i nutiden.

For at kunne skelne mellem de mange former for såkaldt esoterisme, er der brug for nogle *trædesten*, der fører til den virkelige esoterisme. Det er de samme trædesten, som med succes blev benyttet af de oplyste skikkelser, der bagefter gav dem videre til verden. De kan derfor bruges som trædesten og anvendes til personlig udvikling i nutiden. Andre udviklingsmetoder hører ikke rigtig ind under navnet esoterisme, selv om navnet for mange mennesker tilsyneladende omfatter alt, hvad der betragtes som alternativt. Det skyldes, at man bruger bestemte kræfter i naturen, og fordi bestemte evner udvikles på forskellige bevidsthedsplaner, der ligger under de åndelige planer – for der findes verdener over det, der kaldes det fysiske plan, men som samtidig befinder sig under de åndelige bevidsthedsplaner. Udviklingen af metafysiske evner medfører, at mennesket kommer i kontakt med indre verdener og er i stand til at bruge deres energier. Der findes utallige tilbud, som seriøse studerende, der søger den højere sandhed, aldrig vil sige ja til at deltage i.

I første omgang drejer det sig om at søge den ægte esoterisme, og når den praktiseres, medfører det, at menneskets åndelige natur udvikles. Når man taler om udvikling af den åndelige natur, må man samtidig erkende, at for langt de fleste mennesker bliver den virkelige åndelige udvikling nødvendigvis først aktuel i fremtidige liv, men det er vigtigt at begynde at arbejde hen imod det. Det vil have enorm betydning for det enkelte menneskes sande fremskridt, hvis man anerkender nødvendigheden og arbejde hen imod det. Samtidig skal man forsøge at undgå at misforstå karakteren af den åndelige udvikling, så man ikke spilder tiden – og måske endda mange liv – ved at bevæge sig ind i blindgyder og vælge en fejlagtig kurs. Udviklingen af den åndelige natur *skal* lykkes, og det er et af de vigtigste områder, man kan realisere i livet. Det *skal* lykkes at udrense den lavere natur. Det følelsesmæssige og intellektuelle *skal* højnes. Man *skal* have nået et vist niveau i disidentifikation med personligheden før noget, der med rette kan kaldes åndeligt fremskridt er inden for rækkevidde. Ophobning af ren intellektuel udvikling – et vigtigt punkt, der også behandles her, for det er ikke hensigten at udelukke det mest nødvendige aspekt af menneskets vækst – er ikke afgørende, for det er ikke alene omfanget af intellektuel udvikling, der i sig selv medfører vækst af den åndelige natur. Udviklingen af den åndelige og den intellektuelle natur er på afgørende punkter modsætninger.

Problemet med intellektet

Det princip, der kaldes intellektet, er analyserende, det er opsplittende, og det er separatistisk. Formålet med intellektets udvikling er udelukkende opbygning af *selvbevidsthed* ved hjælp af egoisme. Inderne siger, at årsagen findes i Ahamkara – individualitetsprincippet. Ahamkara er selvbevidsthed eller selvidentificering, hvor personligheden – på grund af uvidenhed – opleves som adskilt fra den universelle enhed. Intellektet afgrænser, definerer, isolerer og differentierer et menneske fra alle andre mennesker, og derfor skaber intellektet *egoisme*. Det er absolut en nødvendig udviklingsfase i evolutionen og en vigtig del af menneskets vækst i verden. Det er en fase, som hele menneskeheden *skal* igennem, men samtidig udgør det en af de illusioner, som ånden skal transcender. Den adskilte personlighed får

en fornemmelse af tilsyneladende virkelighed. Det er den modsætningsfyldte personlighed, der begærer, ophober genstande og klamrer sig til dem i kamp og konkurrence med alle andre. Den intellektuelle evne repræsenterer det, man kan kalde selve illusionens grundprincip.

Alligevel er udviklingen af intellektet en nødvendighed, selv om intellektets udvikling på dette punkt er i modsætning til den åndelige udvikling, for åndelig udvikling betyder erkendelsen af og væksten af Den Ene, som først har manifesteret sig i den form, der er skabt af intellektet, og derefter overskrider formen og vækker den realiserede åndelige enhed, som er genstand for menneskets udvikling. Det er derfor, der er fokus på menneskeheden inden for de åndelige områder. Det er derfor, der tales om menneskeheden som en åndelig virkelighed, for ånden i menneskeheden er ét, og det er først, når enheden bevidst anerkendes – ikke alene intellektuelt, men bevidst realiseres – at menneskeheden er på rette kurs i evolutionen.

Ånd og intellekt

Intellektet er adskillende og ånden er forenende. Den ene skaber illusionen, og den anden transcenderer den. Den ene er kilde til både individualitet og personlighed, mens den anden er kilden til den enhed, mennesket stræber efter, og som *skal* realiseres. Det er derfor indlysende, at de to modsætninger i evolutionen ikke kan betragtes som kausalt relateret i snæver forstand, og man kan derfor ikke sige, at udviklingen i menneskets intellektuelle natur uundgåeligt vil medføre udvikling af den åndelige natur.

Tværtimod skal mennesket lære, at det *ikke* er intellektet. Det skal bruge intellektet som et redskab. Mennesket skal lære, at det *ikke* er den adskilte personlighed, men at det er den ånd og det liv, der bor – ikke bare i personligheden, men i alle. Det er selve formålet med evolutionen. Det er målet for menneskets pilgrimsrejse. Og derfor skal esoterisme – og med det menes der studier og udvikling af den åndelige natur – fuldstændig *transcendere* den intellektuelle udvikling. I de tidlige stadier vil intellektet være en voldsom modstander og en farlig fjende, fordi den skaber illusioner. Det er den type illusioner, der advares imod i bogen *Stilhedens Stemme*, den vigtige bog, der beskriver vejen til det åndelige liv. Når man erkender det, skal man naturligvis se frem til den åndelige udvikling som noget, der skal arbejdes for, og at det ikke er noget, der kan gennemføres i den udviklingsfase, man befinder sig i her og nu. Man skal først gøre sig parat til at klare udviklingsvejens enorme vanskeligheder. Det kræver en indsats alene at forstå hvor meget, man skal arbejde med sin karakter og med sin natur. Det er enorme krav, som man skal være i stand til at konfrontere, før noget, der kan kaldes esoterisme, kommer inden for rækkevidde.

Fortidens ophøjede skikkelser

I fortiden var den ægte esoterisme selve livsnerven i verden. Kilden til det åndelige liv strømmede fra de skabninger, der havde udviklet den åndelige natur til fuldkommenhed. Dengang verden modtog sit lys og sit liv fra de ophøjede skikkelser, var det naturligvis ikke muligt, at deres viden, deres egenskaber og deres arbejde kunne overføres til eller deles med den stort set uudviklede menneskehed – heller ikke med den forholdsvis fremskredne del af menneskeheden, der fulgte dem. Og det var helt utænkeligt, at en stor del af deres undervisning eller enhver dybere forståelse af deres arbejde og deres metoder kunne formidles til menneskeheden i almindelighed, og alligevel var det nødvendigt at skabe netværk og introducere systemer. Det var en nødvendighed, der medførte, at mennesker, der havde udviklet

deres åndelige natur, men endnu ikke var fuldt udviklet – mennesker med stor kraft, og som i menneskehedens historie skiller sig ud som åndelige giganter – forsøgte at give de mere udviklede i menneskeheden en vis erkendelse af den opadgående udviklingsvej, der uundgåeligt skal vandres, og de formidlede vis en vis forståelse af de metoder, der kan benyttes, hvis man vil have adgang til de åndelige regioner.

Selv om det var højt udviklede mennesker, var den åndelige natur ikke helt udviklet. De var ikke fuldkomne. De omtales her med den største respekt, fordi de allerede dengang var så meget længere i deres udvikling end eliten i den nulevende menneskehed – og man kan endda sige, at de havde overgået andre, der udviklede sig på deres eget niveau. Ét menneske kunne derfor have udviklet stor intellektuel magt, men samtidig var den moralske karakter måske knap så fuldkommen. Et andet menneske kunne have gjort store fremskridt i sin hengivenhed, men den intellektuelle kraft var måske ikke fuldt udviklet. Et tredje menneske kunne være meget langt i forståelse af den religiøse betydning for menneskets udvikling, men ikke så langt i indsigten i menneskets filosofiske udvikling. Og et fjerde menneske havde måske fokuseret opmærksomheden på udviklingen af bestemte sider af menneskets natur, som havde indflydelse på tilværelsens fysiske områder, og endda forceret udviklingen af de aspekter i mennesket, som – når de udvikles nedefra og op – kunne skabe kontakt med dele af den astrale eller den lavere mentale verden, og dermed tvinge aspekterne og den del af naturen, som de tilhører, til både mental og moralsk udvikling.

Vedanta

Det er derfor nemt at forstå, at mennesker udvikler sig ad forskellige udviklingsveje, og at det enkelte menneske kendetegnes af sin tænkning og af sine bestræbelser på at tjene menneskeheden, af sine egne kvaliteter og af de egenskaber, som det specielt har udviklet i sin natur. Når man ser tilbage på Indiens historie, ser man oplyste lærere – rishier, som de blev kaldt – af mange forskellige typer. De gav hver især store åndelige gaver til nationen. Det er gaver, der stammer fra rishiernes tanker, viden og visdom, som er beregnet til at hjælpe nationens mere avancerede sjæle til åndelige fremskridt. Hvis man skal udvælge en enkelt tankeretning, der medfører åndelig vækst, blandt Indiens store filosofiske systemer, kan det eksempelvis være Vedanta. Betragtet som et intellektuelt system, der indeholder ren filosofi, skaber det en storslået intellektuel indsigt i Universet, i Den Ene, i livets enhed, og i manifestationerne som illusoriske i den dybeste filosofiske forstand. Vedanta fungerer som en intellektuel træning, der beskriver de skridt, som mennesker skal tage for at lære nogle af Universets mysterier.

Semi-esoterisme

Systemet – hvis det studeres uafhængigt af yoga, som udelukkende kan gøre træningen praktisk – kan klassificeres under *semi-esoterisme*. Det er et system, der er sandt inden for sit eget område. Det er et system, der er beregnet til at hjælpe menneskeheden med at gøre åndelige fremskridt, men det kan kun forstås, følges og studeres af sjæle, der allerede er avancerede i deres mentalitet, men ikke desto mindre repræsenterer det *ikke* den åndelige sandhed! Det er udelukkende en intellektuel præsentation af et aspekt af den åndelige sandhed – en intellektuel udgave af en side af den åndelige natur.

Der er nogle ting, man altid skal huske! Ånden kan *aldrig* komme til udtryk på intellektets betingelser, enhed kan aldrig opfattes på grundlag af mangfoldighed, og enhver intellektuel præsentation af åndelig sandhed vil nødvendigvis være et ufuldkomment aspekt af sandheden. Sandheden er, som det ofte er blevet sagt, udelukkende som et stykke farvet glas, som det hvide lys skinner igennem. Det er en lysstråle, der passerer gennem intellektets prisme og opsplitter åndens hvide lys, og derfor vises lyset i forskellige farver. De spredte stråler er hver især ufuldkomne. Den ene af de store åndelige gaver til oldtidens Indien kom på den måde med udgangspunkt i ægte esoterisme, og med det åndelige liv som kilde, og det var Vedanta-filosofien. Alle de intellektuelle systemer er beregnet til uddannelse

af mennesket, og det giver en præsentation af den åndelige virkelighed så langt som intellektet kan opfatte den. Men husk på denne begrænsning: "*Så langt som intellektet kan opfatte den!*" Den intellektuelle opfattelse er kun et aspekt af sandheden, men det er et aspekt, der kan hjælpe mennesket til *intellektuelt* at forstå nogle af de højere livs muligheder, men det kan aldrig hjælpe mennesket med at erkende det bevidsthedsmæssigt, eller bruges til at formidle den sande åndelige viden, for den opnår man alene ved at udvikle den åndelige natur i sig selv.

Yoga-skolerne

De mange yoga-skoler fulgte andre udviklingsveje. Det er almindeligt kendt, at yoga-skoler er meget forskellige. Nogle af skolerne blev grundlagt for at udvikle menneskets højere intellektuelle bevidsthed ved hjælp af koncentration og meditation, og på den måde kan der skabes kontakt til de højere instanser, der findes i ethvert menneske. Teknikkerne er beregnet til trin for trin at frigøre mennesket fra identifikation med kroppen og personligheden, så man kan passere med fuld bevidsthed ind i de højere verdener, være bevidst til stede på de indre planer og med mulighed for at arbejde på de højere eksistensplaner. Der findes mange metoder i yoga-systemet, men en af de vigtige er Raja-yoga, som er direkte tilpasset til udvikling af tankesindet, dvs. af de højere mentale evner. Det er en teknik, der kan give adgang til de højere intellektuelle bevidsthedsplaner, for ved hjælp af Raja-yoga kan man få adgang til bevidsthedstilstande, der ligger langt uden for almindelige menneskers rækkevidde. Raja-yoga systemet er et tilbud om trædesten, men systemet kommer stadig ind under kategorien *semi-esoterisme*.

Andre skoler blev grundlagt for at imødekomme forskellige menneskers forskellige behov, bl.a. mennesker, der stræber efter at presse sine evner igennem nedefra for at gennemtvinge udviklingen af de astrale evner. Evnerne giver kontakt til den astrale verden, for på den måde kan man lære det univers at kende, der er tættest forbundet med den fysiske verden. Den type yoga-skoler klassificeres normalt som Hatha-yoga. I Hatha-yoga bruger man forskellige øvelser og stillinger, der primært fokuserer på træning af menneskets lavere legemer. Ved hjælp af teknikkerne trænes kroppen, som på den måde renses og gøres til et lydigt redskab. Det medfører, at viljen også udvikles markant, og mennesket lærer dermed at kontrollere sin lavere natur. På den måde kan der i mange tilfælde tages et reelt skridt opad i udviklingen, selv om man ikke på nogen måde kan inkludere metoden under overskriften ægte esoterisme.

Andre skoler

Når man interesserer sig for de forskellige skoler, og forsøger at vurdere hvad de kan, og hvad de ikke kan, skal man huske, at det altid er en stor gevinst for et menneske at få kontrol over sit begærliv. Det er altid en kæmpe sejr at vinde over sin dyriske natur, at være i stand til at stå urokkeligt, uanset hvilke fristelser der præsenteres for at lokke det lavere menneske. Og der er rigtig mange af skolerne, som Vesten almindeligvis ser ned på og gør grin med, som alligevel i deres praksis har det vigtige element, at de erkender, at menneskets intellektuelle natur skal herske over begærnaturen, og at mennesket skal lære at have fuldstændig kontrol over kroppen og totalt styr på lidenskaber og begær. Og selv på evolutionens mørkere stier, og endda i de skoler, der følger modstandskræfternes vej – som alle, der ønsker at nå det højeste mål og de højeste åndelige tilstande, absolut skal undgå – er det trods alt rigtigt, at kontrol over den lavere natur er det, der kræves. Det er kun de uvidende, der regner med, at modstandskræfternes skoler kun arbejder med teknikker, der har relation til fænomener og det sanselige.

De mange forskellige skoler spirede frem, voksede og blomstrede i det gamle Indien pga. den store nedstrømning af energi fra de åndelige regioner til de lavere planer, og naturligvis blev energien og inspirationen brugt til både egoistiske og uselviske formål. Men i forhold til alle de yoga-skoler, der træner intellektet og udvikler de højere former for intellektuel bevidsthed, er det vigtigt at huske, at de tilbyder effektive trædesten til højere bevidsthed, og at det er en nødvendig fase i menneskets fremskridt. Mennesket skal træne koncentrationsevnen, det skal meditere, det skal vænne sig til at tænke intellektuelt og brænde for de idealer, der appellerer til dem pga. af idealernes storhed og skønhed.

Langsom vækst er sikker vækst

Der er tale om stadier på den opadgående udviklingsvej, og det er stadier, som rigtig mange mennesker sagtens kan udnytte for at sikre sig højere vækst og dybere visdom til gavn for fremtiden. Mennesker, der har benyttet de forskellige udviklingsveje, er blevet vækket af en dyb motivation, der kommer fra det åndelige

aspekt i dem selv, som konstant vil forsøge at løfte dem og hjælpe dem med deres opadgående vækst. De vækkes, men kun i det omfang, som de selv er bevidst om deres ærlige ønske om højere udvikling, om yderligere fremskridt og om vækst i livet.

Når man studerer fremskridt, bliver det indlysende, at man ikke uden videre kan springe fra bunden til højderne af det åndelige liv. Man er nødt til at gå skridt for skridt. Det er nødvendigt at bruge de højere tanker til at kontrollere de lavere. Derefter kan man igen vokse og nå noget højere. Og det højere skal man også vokse fra, når noget endnu større og endnu højere kommer inden for rækkevidde. Studierne og erfaringerne viser, at man hele tiden kan fjerne lavere ambitioner ved at aktivere højere ambitioner. Og selv om de højere ambitioner stadig udgør et aspekt af personligheden – eller måske endda transcenderer personligheden – er de stadig tilknyttet mennesket. Men de er alligevel trædesten. Det er en af de teknikker, der kan bruges til at bestige bjerget. Det er nødvendigt konstant at forlade de lavere tanker og følelser, og erstatte dem med højere tanker og følelser. Men selv om de er højere, bliver de senere lavere, efterhånden som man løfter sig over dem, og gradvis opnår stadig større overblik og fuldkommenhed.

Adskilthed og enhed

Længslen efter et højere åndeligt liv, ønsket om udvikling og trangen til fremskridt har sin legitime plads i evolutionen. Og det er ud af mængden af de mennesker, der føler en dyb længsel – det er ud af mængden af de, der bruger de metoder, der gør fremskridt muligt – at man fra åndelig side udvælger de kandidater, der er egnede til videre åndelig udvikling. De lærer efterhånden at transcender deres håb om personlig udvikling og vækst. De lærer, at ønsket om personlig udvikling er en illusion, for det adskilte liv er en illusion. Det kan ikke eksistere som noget adskilt i de højere regioner. Det sande åndelige liv er det liv, der bruges som en del af det guddommelige liv. Det er et liv, der strømmer til andre mennesker. Intet liv er ægte, intet liv er virkeligt, intet liv er åndeligt, før selve forestillingen om livets adskilthed er fuldstændig transcenderet. Alle tanker og energier i livet strømmer som en del af Den Ene og uden adskillelse. Tjenestearbejde er derfor et naturligt udtryk for det åndelige liv. Det er ved at hjælpe, at man kan føle ægte eksistens. Her er der en mulighed for, at selve idealet endda kan realiseres intellektuelt. Men nogle fremskridt *skal* have fundet sted. Nogle aspekter *skal* transcenderes i personligheden. Og det var for at gøre det muligt at ethvert menneske, der er indhyllet i illusion – og det er alle mennesker – at de forskellige udviklingsmetoder blev skabt af de indviede, som brændende ønskede at hjælpe deres medmennesker fremad i udviklingen. Derfor blev de trædesten udtænkt, som mennesker kan bruge for at bevæge sig opad på den åndelige vej.

Religionernes formål

Menneskets religiøse instinkt blev betragtet som en side af dets natur, der er nært forbundet med følelserne. Følelserne er roden til hengivenhed, som samtidig rummer muligheder for vækst af hengivenheden. Fordi denne mulighed repræsenterede den nemmeste udviklingsvej, fik menneskeheden de forskellige former for religion. Religionernes mangfoldighed er udtryk for en tilpasning til menneskets forskellige behov, og det gør udviklingsvejen velegnet til mennesker, der primært føler sig tiltrukket af kærlighed og tjenestearbejde. Religionens metode til åndelig vækst var mest aktiv i en tidligere periode, hvor livet bearbejdede hjertet. Det er ikke vanskeligt at forstå, at livet dengang ville have fundet færre kanaler at udtrykke sig igennem, for langt færre var klar til at transcendere deres egne begrænsninger, og stille sig til rådighed som kanaler for det åndelige liv.

Men i nutiden har de gamle metoder mistet deres vitalitet og det meste af deres nytteværdi. Mange af de ting, der dengang var levende, er nu døde. Mange af de systemer, der havde afgørende indflydelse, er nu kun tomme skaller. De er ofte kun emner for intellektuelle uoverensstemmelser eller individuel stolthed, men ingen af dem fungerer længere som trædesten til det højere åndelige liv. Nogle steder har et glimt af det sande åndelige liv overlevet, men det anvendes ikke seriøst som

trædesten, der fører udviklingen opad. I forhold til menneskehedens store masser er de tomme skaller og former – og det er bevis på de muligheder, der fandtes i fortiden. Det beviser også, at man kan håbe på, at der kommer egnede metoder i fremtiden.

Pseudo-esoterisme

Det er næsten unødvendigt at gøre opmærksom på, at mens semi-esoterisme kan fungere som trædesten til ægte esoterisme, så er pseudo-esoterisme generelt en klar forhindring og en skævvridning af esoterismen. Pseudo-esoterisme kan klassificeres som okkult hokuspokus. I de esoteriske studier er mange lovende begyndere faret vild pga. pseudo-esoterisme, og derfor har de spildt deres tid og liv. Geomanti, kiromanti, tarotlæsning o.l. er udmærket for mennesker, der ønsker at bevæge sig ud på naturens tågede biveje. De kan være harmløse, interessante og endda nyttige i et vist omfang, men de repræsenterer ikke esoterisme, og deres terapeuter er ikke esoterikere. En smule succes i terapeuternes stræben kræver ikke høj kapacitet af hverken hjerne eller hjerte, men de er velegnede til at gøre mennesker indbildske og selvcentrerede, for denne leg med esoterisme giver indtryk af, at man kan forvandle et middelmådigt menneske til en åndelig mester – en troldmand. Et menneske kan mestre alle former for alternative kunstarter, og alligevel være længere væk fra ægte esoterisme end et uselvsk menneske, der ganske enkelt forsøger at vise andre mennesker kærlighed og udføre tjenestearbejde til gavn for sine medmennesker. Og hvis pseudo-esoterismens teknikker bruges til egoistiske formål, eller hvis de stimulerer forfængeligheden, vil terapeuterne være faretruende tæt på at bevæge sig ind på venstrehandsvejen.²

² Venstrehandsvejen bruges i åndsvidenskaben som en betegnelse for en udviklingsvej, der modarbejder Jordens og menneskehedens evolution.

Den sande esoteriker

Nutiden har igen modtaget en stor indstrømning af åndelige impulser. Der er igen gjort en stor indsats af de åndelige skikkelser, der er menneskehedenes vogtere,³ og som lader de ægte åndelige energier strømme for at hjælpe og opløfte mennesket i hele dets natur, så det igen får mulighed for at manifestere det ægte åndelige liv. Fra tid til anden er det både blevet oplyst i en række erklæringer og ved hjælp af antydninger, der er kanaliseret gennem udvalgte budbringere. Og der er en sætning på et stykke papir, som omtaler livets virkelighed, for her siges det, at:

“Når et menneske bliver en sand esoteriker, bliver det samtidig en kraft for den gode vilje i verden”.

Det er en sætning, som mange læser uden at indse dens fulde betydning. Det er en sætning, der står blandt mange andre udsagn, og derfor opfattes den ikke af det uopmærksomme tankesind. Der siges meget, som går tabt pga. af mangel på opmærksomhed og modtagelighed. Mange sandheder afsløres, men de opleves som sort tale, og derfor bliver de ikke fortalt. De ligger gemt til de mennesker, der åbner øjnene, og derfor begynder at se, og til de, som har ører, der lytter, og derfor begynder at høre. Men erklæringen, som beskriver det esoteriske liv med få ord, går de fleste læsere forbi, uden at opfatte betydningen.

Det sande åndelige liv findes ikke, og den ægte esoterisme eksisterer ikke, *før* mennesket i det mindste erkender, at målet i livet er at blive en kraft for den gode vilje i verden – *og kun det*. Mennesket skal holde op med at stræbe efter udvikling for sin egen skyld. Det skal ikke længere søge efter sit eget åndelige liv. Mennesket skal ikke længere spørge, hvad Himlen eller Jorden eller andre verdener kan give, men hvad det selv kan give. Der skal kun være én ting tilbage i mennesket – længslen efter at være verdensstjerner. Der skal kun være ét motiv – at være en kanal for det guddommelige liv, og gøre det muligt at udbrede forståelse af det åndelige liv mere effektivt til hele menneskeheden overalt i verden og i alle verdener, hvor der findes levende skabninger.

3 Hierarkiet af oplyste mestre.

Den gamle moral er også den nye

Når det er anerkendt – selv om det måske kun er som en fornemmelse af, at det må være sandt – så vil idealet svagt begynde at dæmre i menneskets hjerte. Måske vil det også så småt blive forstået intellektuelt pga. idealets storhed. Eller følelserne vil vække en hengiven anerkendelse af idealets sandhed og skønhed. For første gang rører det åndelige liv på sig inde i mennesket. Det første kim af den åndelige natur begynder at vokse og vise sig i livet. På den måde begynder man at indse, at hvis ægte esoterisme kan opnås og forstås af nogle mennesker, så bliver man selv nødt til at forberede sig på, at der skal arbejdes med karakteren på den måde, som de oprindelige religioner lærte folk. Derfor kan man høre mennesker, der siger, at de udmærket kender alle de moralske sandheder, og at der ikke er noget nyt i åndsvidenskaben, for det er ikke andet end en gentagelse af den gamle moral.

Når man får at vide, at man skal være uselvvisk, at man skal forsøge at hjælpe sine medmennesker, at man ikke skal identificere sig med sin personlighed, at man skal eliminere sine fejl – er det altsammen en gammel historie, som alle har hørt til bevidstløshed. Derfor kræver mange mennesker noget nyt. Man forlanger frisk viden – eksempelvis gådefulde fænomener på astralplanet eller mystiske fakta fra mentalplanet. Det er det, man forventer og forlanger af åndsvidenskaben. Det skal være spændende og mystisk. Men det er hverken spændende eller mystisk, hvis man får påduttet en masse etiske og moralske leveregler. Det er blot gentagelser fra den gamle verden, som enhver religion har udbredt, og som man har hørt igen og igen fra enhver talerstol. Men sandheden er, at det kun er ad den vej, det åndelige liv kan udvikles af mennesket. De oplyste mestre, der gav religionerne til verden, insisterede urokkeligt på etik og moral, og de demonstrerede det med deres eget åndelige liv, for de vidste, at det kun var ved at følge præcis *den* udviklingsvej, at

mennesket kan gøre virkelige fremskridt mod enhed, guddommelighed og fuldkommenhed. Det blev også sagt af Kristus: *"For enhver, der vil frelse sit liv, skal miste det"*.⁴ – for de mennesker, der ønsker at blive fuldkomne, skal være parate til at ofre alt, hvad de ejer. Han refererede også til den gamle undervisning, da han sagde: *"Snæver er den port og trang den vej, som fører til livet, og få er de, der finder den"*⁵ Han gentog, hvad alle sande esoterikere har lært med hensyn til den nødvendige træning til et åndeligt liv.

Nyt syn på yoga

Efterhånden som der sker åndelige fremskridt, kan alle yoga-teknikkerne – som har til hensigt at udvikle personligheden, og som praktiseres med henblik på at udvikle metafysiske evner, der kan benyttes til hurtigere fremskridt for personligheden – alle disse teknikker kan droppes. Yoga betragtes ikke længere som et middel til personlig udvikling, sådan som man er vant til at betragte øvelserne og teknikkerne, men som metoder til i samarbejde med store åndelige kræfter, og at løfte og hjælpe den del af menneskeheden, som hverken overvejer at deltage i fremskridtet eller hjælpe menneskeheden, og som fuldstændig lukker øjnene for alle de mennesker, der udvikler sig hurtigere end dem selv.

Al kontrol over højere kræfter, al udnyttelsen af de enorme åndelige energier, bliver kun aktuelt for mennesket, når det har transcenderet sin personlighed, og har lært kun at bruge energierne til gavn for menneskeheden. Man kender det fra almindelige genstande i dagliglivet, for her kender man forskellen på at lære at bruge af et redskab, og bare eje et redskab uden at vide, hvordan man bruger det. En pen er f.eks. et særdeles nyttigt redskab, men pennens anvendelighed afhænger af hjernen, der styrer den, og den viden og øvelse, der ligger bag brugen af den. En pen i hænderne på et barn er ikke andet end en hvilken som helst genstand, som barnet kan samle op og bruge som legetøj. Det samme princip gælder for det menneske, der griber efter kræfter i den overfysiske verden, men som endnu ikke har kontrol over sin lavere natur, og endnu ikke har fået styr på de personlige ønsker og begær, og som ikke har dedikeret sig fuldt og helt til det åndelige tjenestearbejde.

4 Mattæusevangeliet, 16,25

5 Mattæusevangeliet, 7,14

Den nødvendige træning

Man kan komme i besiddelse af et kraftfuldt redskab, der kan bruges til de højeste og ædleste formål. Hvis man ved, hvordan man bruger det, får man et værktøj i hænderne, der kan bruges til at frelse menneskeheden. Men forudsætningen er, at den åndelige natur *skal* udvikles, og at selve redskabet ikke er udviklingens vigtigste formål, for så vil anvendelsen af redskabet mislykkes. Men der er den afgørende forskel. Mens pennen, der blev brugt som eksempel, var temmelig harmløs i hænderne på barnet, kan den, der forsøger at få kontrol over de metafysiske kræfter, blive til fare for både for sig selv og andre, hvis identifikationen med personligheden ikke er fuldstændig fjernet. Derfor kan det medføre, at menneskehedens udvikling forsinkes i stedet for at blive løftet. Det er grunden til, at der lægges så stor vægt på den moralske træning og udvikling, for den *skal* gå forud for alle forsøg på at få esoteriske færdigheder.

H.P. Blavatsky fortalte det samme, for hun sagde, at hun havde begået en stor fejl i at undervise i en del af den esoteriske viden uden at insistere på de gamle forskrifter, der siger, at den moralske vækst kommer før den esoteriske uddannelse, og at karakteren skal renses, løftes og åndeliggøres, før man skal stikke nøglen i låsen til den åndelige port. Det er grunden til, at de gamle kvalifikationer stadig er gældende og stadig skal efterleves, og derfor er det stadig et krav, at kun den rene og uselviske kan få adgang.

Renhed, uselvished og hengivenhed

Selv om artiklen mest har handlet om fortiden, så er det vigtigt at fortælle, at et nyt åndeligt liv blusser op i nutiden, og det vil skabe store omvæltninger på de lavere

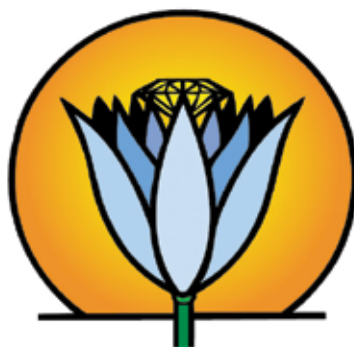
eksistensplaner. Det er en vigtig grund til at fortælle om erkendelserne fra fortiden, for der er grund til at advare om de farer, der er forbundet med det – farer, som mange er begyndt at erkende.

Esoterikere, som ønsker at studere åndsvidenskaben om sjælen, har pligt til at være forsigtige, for før ethvert forsøg på at opnå magt og bruge kraft, skal der udvikles renhed, uselvskhed og hengivenhed, for hvis de ikke er integreret i karakteren, fører det ikke til succes men til nederlag. Uden de moralske egenskaber er forsøget dømt til at mislykkes. Derfor er det bedre at lære af erfaringerne fra fortiden end at risikere de lidelser, der vil være et resultat af personlige erfaringer i nutiden. Det er bedre at lære af fortidens oplyste lærere, der har gentaget lektionerne igen og igen, i stedet for at lære af de fejltagelser, der skyldes, at man bruger åndelige kræfter inden man er klar til det. Frugten skal først plukkes, når den er moden, og er klar til at blive spist.

I bestræbelserne på at få kontrol, lærer man at adlyde naturlovene. I forsøget på at få andel i de enorme kræfter i det åndelige rige, lærer man den vigtige lektie, at ånden først viser sig, når man er i stand til at give. Kun ved fuldstændig disidentifikation med personligheden kan det sande esoteriske liv realiseres. Det guddommelige liv i manifestation er et liv, der giver alt og ikke beder om at noget til gengæld. De mennesker, der ønsker at opnå enhed med det guddommelige og forstå, hvad det åndelige liv indebærer, skal lære at give og ikke at tage – at hjælpe og ikke at eje. Kun på den måde lærer man – kun på den måde kan man blive egnet kandidat til højere viden – kun når hjertet er rensat, er man i stand til at stå foran mesteren og håbe, at *“når han ser ind i hjertet, kan han ikke finde en plet i det”*.

VisionsNettet

www.visionsnettet.dk